

Årsplan for 5. klasse

Norsk

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

Fortellerstoff

- Norrøne myter og heltesagn
- Fortellinger fra norsk vikingtid
- Samtale, bearbeidelse, dramatisering

Muntlig språk

- resitasjon av vers og dikt
- høytlesning og stillelesing
- lesing av egen tekst

Skriftlig språk

- pleie og videreføre håndskriften
- øve på å skrive egen tekst

Språkkunnskaper:

Gjennom skriftlig og muntlig arbeid vil elevene videreutvikle språket. Gjennom grammatikken vil elevene lære å kjenne språkets regler og særegenheter.

Arbeidsmåter

Språkkunnskap:

- Grunnleggende om norsk før og nå
- Grunnleggende formlære; verb, substantiv og adjektiv
- Utvide arbeidet med øvrige ordklasser
- Rettskrivning og tegnssetting

Skriftlig språk:

- Høytlesing og stillelesing, felles og egenvalgte tekster, bokmål og nynorsk

- Skape arbeidsbøker i ulike fag; forskjellige teksttyper, helhet av tekst og bilde
- Fortellende tekster om egne opplevelser
- Skrive med mottaker
- Hente og bruke stoff til oppgaver og presentasjoner
- Øve og pleie håndskriften

Muntlig språk:

- Undervisningssamtale om fagstoff
- Fortelle, samtale, drøfte
- Resitasjon, blant annet fra Eddadikningen, samt norrønt
- Norske folkeviser
- Bevegelse og dramaarbeid
- Presentasjoner, bokomtaler

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i norsk og historie gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- Lytte til, lese og formidle fortellinger, samtale om fortellings innhold og form og bearbeide innholdet gjennom tekst og bilde
- Samarbeide med andre om dikt og dramatisering
- Referere, samtale om og presentere fagstoff, muntlig og skriftlig
- Lese ukjent tekst høyt, med flyt og forståelse
- Gjengi innholdet i enkle litterære tekster på svensk og dansk
- Beskrive innhold og språklige trekk i skjønnlitterære tekster på bokmål og nynorsk
- Skrive med funksjonell håndskrift og på tastatur
- Øve kildeøk, kildebruk og grunnleggende kildekritikk i arbeid med egne oppgaver
- Gi og få tilbakemelding på tekst
- Beskrive trekk ved sentrale skjønnlitterære og faglitterære sjangrer
- Strukturere fortellende tekst og saktekst med sammenheng og god syntaks
- Arbeide kreativt i utviklingen av tekster i ulike sjangrer og med ulike mottakere
- Mestret sentrale rettskrivings- og tegnsettingsregler
- Undersøke og beskrive ordklassene og morfologien i norsk, mestret grunnleggende syntaks og gjenkjenne sentrale setningstyper
- Gjennomføre muntlig, skriftlig og kunstnerisk bearbeidelse av lærestoffet
- Bidra med muntlige og skriftlige presentasjoner som viser kjennskap til sentrale skikkelser, hendelser og samfunnsformer i oldtid og middelalder
- Delta i utforskende samtale om virkninger av hendelser i oldtid og middelalder, helt inn i vår egen tid
- Reflektere over ulikhetene i samfunnsformer og levevis i kulturene som blir omhandlet
- Vise grunnleggende kjennskap til og drøfte betydningen av ulike historiske kilder
- Søke etter, lese og bruke kilder som omtaler historiske hendelser og skikkelser
- Øve bruk av grunnleggende kunnskap om drivkrefter i historiske forløp og endringsprosesser i eget og felles arbeid

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Religion og livssyn

Sentrale innhold

5. klasse

- Møtet mellom norrøn gudsdyrkelse og kristen tro og kultur
- Olav Haraldsson
- Tidlig kristendom i Norge; sentrale ritualer og etiske normer i kristendommen
- Høytider og feiringer i ulike religiøse og livssynsmessige tradisjoner
- Skjønnlitterære fortellinger som tematiserer etiske spørsmål
- Filosofisk samtale og refleksjon

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i religion og livssyn gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- gjøre rede for sentrale verdier og praksiser i buddhisme og hinduisme
- beskrive sentrale hendelser i Jesu liv ut fra evangelietekster
- gjøre seg kjent med og samtale om sentrale fortellinger i Det nye testamentet
- fortelle om den kristne urmenigheten og sentrale utviklingstrekk i kristendommens historie fram til reformasjonen
- samtale om sentrale trosinnhold og praksiser i Islam
- bearbeide og fordype faginnhold i tekst og bilder
- beskrive og presentere noen sentrale trekk ved kristendom og andre religions og livssynstradisjoner, med vekt på praksiser
- utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk fra kristendom og andre religions og livssynstradisjone
- samtale om og reflektere over etiske ideer fra sentrale skikkelser i religiøse og livssynsbaserte tradisjoner
- utforske og beskrive egne og andres perspektiver i etiske dilemmaer knyttet til hverdags og samfunnsutfordringer

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Samfunnskunnskap

Sentrale innhold

5.–7. klasse

- Normer og idealer; individ fellesskap
- Mangfold i kultur, religion og levevis
- Aktuelle samfunnsspørsmål
- Linjer fra historie til tidsaktuelle spørsmål
- Elevrådsarbeid
- Elevinitiativer
- Utvikling av regler og avtaler innenfor et mangfoldig fellesskap
- Språkbruk og atferd, i direkte møter, i omtale av hverandre, på sosiale medier
- Nettvett, digital samhandling, personvern og opphavsrett
- Reklame, kjøpepress, forventningspress
- Helse, fysisk og psykisk; hvem kan gi råd og hjelp

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i samfunnsfag gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Kompetansemål etter 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- bruke avtalte regler for god drøfting og diskusjon
- beskrive sentrale hendelser som har ført til demokratisk utvikling og likeverd mellom mennesker i Norge
- gi eksempler på hva lover, regler og normer er og hvilken funksjon de har og reflektere over konsekvenser ved å bryte dem
- ta del i utforskende samtale om aktuelle samfunnsspørsmål
- reflektere over hva fordommer og diskriminering er og hvordan det kan forebygges
- undersøke regler og drøfte spørsmål knyttet til både direkte og digital kommunikasjon og til framstilling av seg selv og andre
- finne stoff og tilegne seg aldersrelevante kunnskaper om et gitt samfunnsfaglig tema og presentere dette muntlig eller skriftlig

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Historie

Sentrale innhold

5. klasse

Norgeshistorie

- Norrøne myter og heltesagn
- Kongesagaer til og med Olav Haraldsson
- Ættesaga
- Vikingtidens kultur

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i historie gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Kompetansemål etter 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- gjennomføre muntlig, skriftlig og kunstnerisk bearbeidelse av lærestoffet
- bidra med muntlige og skriftlige presentasjoner som viser kjennskap til sentrale skikkelser, hendelser og samfunnsformer i oldtid og middelalder
- delta i utforskende samtale om virkninger av hendelser i oldtid og middelalder, helt inn i vår egen tid
- reflektere over ulikhetene i samfunnsformer og levevis i kulturene som blir omhandlet
- vise grunnleggende kjennskap til og drøfte betydningen av ulike historiske kilder
- søke etter, lese og bruke kilder som omtaler historiske hendelser og skikkelser
- øve bruk av grunnleggende kunnskap om drivkrefter i historiske forløp og endringsprosesser i eget og felles arbeid

Vurdering

Undervisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Matematikk

Faglærer

Sentrale innhold

Tall og tallforståelse

- Brøk, fra hel til del, del til hel, sammenligning av størrelser
- Utvide og forkorte brøk, finne fellesnevner, addisjon og subtraksjon
- Brøktabeller
- Begrepene ekte brøk, uekte brøk og blandet tall synliggjøres
- Grunnleggende øvelser med de fire regnearter i brøkgregning, muntlig og skriftlig
- Tallinjer med hele tall og brøk
- Hoderegning
- Repetere gange- og deletabeller
- Måling- og delingsdivisjon
- Oppstilte addisjon-, subtraksjon-, multiplikasjon- og divisjonsstykker
- Fra tekstoppgaver til oppstilte regnestykker
- Overslagsregning før nøyaktig utregning

Algebra

- Faktorisering
- Sammenhenger mellom størrelser i brøkgregning

Formtegnning og geometri

- Fletteformer
- Korssymmetri og forvandling av former
- Grunnleggende geometriske former

Kompetansemål

Kompetansemålene i matematikk er gitt etter 7. trinn. Det betyr at vi arbeider gjennom hele mellomtrinnet for å nå disse målene.

Målene for opplæringen er at elevene skal kunne:

- Forklare sammenhengen mellom brøk, desimaltall og prosent og beherske omregning dem imellom
- Bruke regnereglene (algoritmene) for de fire regneartene i problemløsningsstrategier og løse oppstilte regnestykker i de fire regneartene med hele tall, brøk og desimalbrøk.
- Gjøre greie for plassverdi på tallinjen og anvende brøk og negative tall i konkrete, praktiske situasjoner
- Identifisere og beskrive partall, oddetall, primtall, kvadrattall, fattige og rike tall
- Omgjøre tekstoppgaver til regnestykker og forklare løsninger i et matematisk språk
- Bruke hoderegning, overslag og avrunding i praktisk regning

- Formulere og gjennomføre enkle regnskapsoppgaver
- Gjøre rede for grafiske representasjoner av størrelser og mengder og samle data i tabeller, regne ut gjennomsnitt og bruke enkel statistikk
- Tegne og lese kart
- Prøve ut kjente regneregler (algoritmer) som algebraiske uttrykk og løse oppgaver med grunnleggende bokstavregning
- Bruke frihåndsgeometri som uttrykk for geometriske figurer og formforvandlinger, symmetri- og speilingsformer
- Utføre nøyaktige, komplekse geometriformer med passer og linjal og synliggjøre geometriske mønstre ved bruk av farger
- Utføre grunnkonstruksjoner og geometriske formforvandlinger og bruke et matematisk språk for å identifisere ulike geometriske former
- Gjøre rede for beviset for vinkelsummen i en trekant
- Beskrive den pytagoreiske læresetningen og π gjennom konkret, visuell utprøving

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Engelsk

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

- Resitasjon av originaltekster (dikt, vers og sanger)
- Øve samtale på engelsk
- Uttrykke egne meninger på engelsk
- Innføring i grammatiske regler, som ulike typer pronomen og verbets ulike former i presens og preteritum

Arbeidsmåter

- Skrive ned og resitere dikt
- Skrive ned og synge engelskspråklige sanger
- Øve grammatiske regler
- Skrive små tekster og dialoger og øve disse muntlig
- Samtaler rundt stoffet

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i engelsk gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- lese ulike typer tekst, høyt og stille, og samtale om innhold og form
- utvikle beskrivende og fortellende tekster, muntlig og skriftlig
- finne, vurdere og bruke engelskspråklige kilder til ulike oppgaver
- bidra i samtaler om kjente temaer
- bruke hørfrekvente ord og uttrykk i ulike sammenhenger
- sammenligne fenomener i engelsk med norsk og andre språk eleven kjenner
- utforske engelskspråklige tekster, beskrive og bruke sentrale ord og uttrykk, språkstrukturer og setningsmønstre
- resitere og formidle dikt og sanger fra ulike deler av språkområdet
- bruke idiomatiske uttrykk og samtalemønstre for hverdagens sosiale situasjoner
- undersøke og samtale om tradisjoner og levesett i engelskspråklige land og i Norge

Vurdering

Undervisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Tysk

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

Språk og kommunikasjon

- Skrive og lese enkle tekster som er kjent fra 2.-4. klasse
- Skrive og lese små tekster om kjente temaer
- Øve og bruke ord og uttrykk fra kjente temaer
- Lese enkel ny tekst med forforståelse
- Bildebeskrivelse, muntlig og skriftlig
- Tall, telling, hoderegning
- Sentrale samtalemønstre i hverdagen
- Samtaleøvelser om skole- og fritidserfaringer
- Bokstaver ord; orddiktat; mønstre i fremmedspråkets ortografi
- Grammatiske strukturer knyttet til muntlig og skriftlig tekst, eksempelvis substantiv i entalls- og flertallsform, bestemt og ubestemt artikkel, verbbygging i presens, eventuelt

preteritum/presens perfektum

Språk og kultur

- Dikt og sangtekster fra språkområdet
- Fortellinger fra språkområdet, muntlig og skriftlig, blant annet om dyr
- Dramatisering av hverdagsscener

Arbeidsmåter

Muntlig:

- høytlesing av tekster
- Uttaletrening i kor
- Resitasjon av sanger og vers
- Dramatisering av småtekster

Skriftlig:

- Skrivning av ord og uttrykk fra tavla
- estetisk utforming av tysk boka
- Skrivning av dialoger

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i tysk er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- lese ulike typer tekster, høyt og stille, og samtale om dem.
- utvikle enkle beskrivende tekster, muntlig og skriftlig.
- finne og bruke enkle kilder på tysk til ulike oppgaver.
- formidle egne kunnskaper og erfaringer i samtaler om kjente temaer.
- tilegne seg og bruke hørfrekvente ord og uttrykk fra temaer som er bearbeidet.
- sammenligne fenomener i målspråket med norsk og andre språk eleven kjenner.
- gjenkjenne, beskrive og bruke grunnleggende mønstre for uttale og ortografi.
- resitere og formidle dikt og sanger fra ulike deler av språkområdet.
- bruke idiomske uttrykk og samtalemønstre for hverdagens sosiale situasjoner.
- samtale om tradisjoner og levestil i målspråkområdene og i Norge.

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

Biologi

Zoologi

- Menneske og dyr; analogier
- Sammenlignende dyreskildringer
- Skildringer av utvalgte dyr; karakteristiske trekk ved utseende, levemåte og økologiske behov-Feltbiologiske øvelser: fuglesang, dyrespor
- Modellering, tegningmaling, dikt

Naturfagsforberedende aktiviteter

- Naturopplevelser og naturerfaringer
- Himmelretningene på hjemstedet
- Sammenhengen mellom dagslengde og solhøyde i de forskjellige årstidene

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i naturfag er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- iakttå og føre logg over vær fenomener og/eller himmelfenomener
- identifisere og sammenligne ulike dyr, planter og mineraler utfra karakteristiske trekk og gi eksempler på hovedgrupper av organismer
- bruke faglitteratur for å gjøre seg kjent med og presentere dyr, planter og mineraler, muntlig og/eller skriftlig
- utvide kunnskapen om dyr, planter og mineraler gjennom kunstfaglig arbeid
- utforske og beskrive hvordan ulike dyr og planter vekselvirker med sine miljøer
- ta oppmerksomt del i feltbiologiske øvelser, beskrive og klassifisere funn
- utforske et naturområde i nærmiljøet, dokumentere det biologiske mangfoldet og drøfte bærekraftig bruk av området
- forberede, gjennomføre og dokumentere forsøk innen akustikk og optikk
- iakttå og beskrive, stille spørsmål, prøve ut hypoteser og formulere lovmessigheter som viser seg i akustikk og optikk

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Geografi

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

Nærområdenes geografi

- Himmelretningene
- Nærområdenes topografi
- Områder sett fra lufta; de første kartene
- De nære områdenes historie knyttet til topografiske forhold og naturressurser
- Navnehistorie, kommunikasjon før og nå, bedrifter før og nå
- Lokalgeografisk kunnskap utvides til å gjelde landsdelen
- Norgesgeografi
- Karakteristiske trekk ved ulike landsdelers topografi; hav, elver, sjøer, fjell og daler, skog og vidde m.m.
- Golfstrømmens betydning
- Karakteristiske trekk ved bosetting, byer, næringsveier og kommunikasjon som møter mellom natur og kultur
- Bruk, pleie og vern av naturens ressurser
- Kart, landskapsmodeller, tegningmaling, tekst i ulike sjangre

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i geografi er gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- bestemme himmelretninger ut fra hjemstedet og gjøre rede for solas gang gjennom dagen og året
- utarbeide kart, fra nærområdet til hele verden
- ta i bruk kartverk og annet tekst- og billedmateriale i eget arbeid
- bruke topografiske uttrykk i beskrivelse av landskap i Norge og Europa
- plassere og beskrive viktige elver, hav, fjell, sjøer, øyer på alle kontinenter
- undersøke og reflektere over sammenhenger mellom naturgrunnlag og menneskers liv og arbeid på ulike steder
- beskrive jordens klimasoner og sentrale biomer i ulike tekst- og bildeuttrykk
- undersøke og reflektere over spørsmål knyttet til bærekraft i lokalt og globalt perspektiv

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Kunst og håndverk

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

5.–7. klasse

Linje

- Former og forvandlinger i organiske strukturer
- Geometriske grunnprinsipper på frihånd
- Utvikling av personlig håndskrift
- Form og uttrykk i eldre kulturers skrift og ornamentikk

Farge

- Fargelære
- Fra karakteriserende, ekspressivt til mer sanseinntryksbasert maleri; iakttakelser av natur
- Egne uttrykk for fortellinger og fagstoff
- Fra flatemaleri til romlige virkninger, fargeperspektiv og luftperspektiv, lys og mørke
- Tekniske øvelser med akvarell, avanserte fargeblandinger, grunninger og overmaling
- Begynnende sjiktmaleri

Form

- Dyreformer ut fra deres karakteristiske væremåte; mer fra en indre opplevelse enn fra ytre anatomi
- Flettemønstre i forskjellige materialer
- Forskjellige formers frie uttrykk; spiss, rund, flat, sovende, våken
- Veksling mellom symmetri og asymmetri i oppgavene
- Forskjellen på organiske og mineralske formtendenserMaterialer og teknikker
- Håndsøm og broderi
- Enkel design, planlegging av egne arbeider
- Fra frihånd til struktur, orden og geometriske mønstre
- Videreutvikle kunnskap og teknikker innen veving, strikking og søm
- Erfaringer med materialet tre og bruk av riktig type håndverktøy

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i kunst og håndverk gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven etter skal kunne:

- beherske grunnleggende frihåndsgeometri
- beskrive og framstille eksempler på formspråk og ornamentikk fra ulike eldre kulturer
- skape farge- og valørperspektiv i ulike tegne- og maleoppgaver
- framstille bilder av karakteristiske trekk ved dyr, planter og landskap
- ta i bruk og eksperimentere med elementene symmetri og asymmetri
- forme tredimensjonalt i ulike materialer
- beherske forming i ulike tekstil- og trematerialer og benytte egnete verktøy og teknikker
- planlegge og framstille bruksgjenstander i ulike tekstil- og trematerialer

Vurdering

Underveisvurdering gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Musikk

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

- En- og flerstemt sang i klassen og i kor
- Fløytespill, samspill, klanginstrumenter
- Enkel notelære i forbindelse med c-fløyte
- Rytmer på egen kropp og med rytmeinstrumenter

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i musikk gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven etter skal kunne:

- bruke stemmen og delta i unison og flerstemt sang
- synge eller spille enkle melodier etter gehør og noter
- anvende notesystemet i g-nøkkel
- gjøre rede for grunnelementer i musikk læren: takt, rytme, dur/moll
- gjenkjenne og betegne intervaller

Vurdering

Undervisvurdering gjennom muntlige tilbakemeldinger og i dialog med den enkelte eleven og med klassen som helhet, gjennom anerkjennende kommunikasjon og veiledning gjennom hele året.

En helhetlig, muntlig utviklingssamtale mellom klasselærer og foreldre to ganger i året, og samt helhetlige individuelle elevsamtaler.

All aktivitet der barnet medvirker vil kunne gi informasjon om barnets utvikling på forskjellige områder, og i samspillet mellom lærer og elev foregår det en kontinuerlig vurdering, som for barnet vil oppleves som en naturlig del av samspillet.

Eurytmi

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

5.–7. klasse

Norrønt versemål/alliterasjon

Attersteg/færøysteg

Apollinske former; frontalitet

Greske versemål: jambe, troké, daktylos, anapest, heksameter

Formøvelser og retningsvekslinger med sirkel, trekant, firkant, speilformer, spiraler, harmonisk åttetall, meanderform, polonese

Geometriske former og formforvandlinger med trekanter, firkanter, femkanter og stjerneformer

Motiver, puls, taktarter og noteverdier i musikk

Skalaer, dur og moll

Form og flytøvelser, individuelt og i gruppe

Ulike stavøvelser

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i musikk gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven etter skal kunne:

- differensiere mellom norrønt og gresk versemål og uttrykke versemålene gjennom bevegelse
- gjennomføre og kombinere enkle geometriske former og stavøvelser til et helhetlig uttrykk i gruppeoppgaver
- utføre enkel koreografi bygget på elementer som bass diskant, motivinndeling, sekvenser, spørsmål og svar
- gi enkle prosatekster og dikt et eurytmisk uttrykk
- anvende takt, rytme, tonehøyde og noteverdier i arbeidet med et musikkstykke
- delta i eurytmisk framvisning av utvalgte koreografier for et publikum

Vurdering

Underveisvurdering som en integrert del av undervisningen. Elevene får hovedsakelig tilbakemeldinger som en helhetlig gruppe gjennom spørsmålsstilling og kommunikasjon.

Kroppsøving

Faglærer

Uketimer/periodeuker

Sentrale innhold

- Introduksjon til sirkusøvelser, eksempelvis sjonglering, akrobatikk, pyramider, balanseøvelser
- Mer komplekse ballspill; kanonball, slåball, dødball
- Løping ute over lengre distanser
- Fellesskapsleker på store, åpne områder; «Haien kommer» eller lignende
- Turer i nærområdet; spor fra fugler og andre dyr, dyrenes boliger og sovesteder
- Sykling

Kompetansemål

Kompetansemålene for mellomtrinnet er i kroppsøving gitt etter 7. klasse. Gjennom hele 5. og 6. klasse vil vi arbeide mot disse målene, slik at det er mulig å nå dem ved avslutningen av 7. klasse.

Målene for opplæringen er at eleven etter skal kunne:

- reflektere over gleden og viktigheten av å utfolde seg fysisk.
- beskrive og gjennomføre treningsaktiviteter i utvalgte idretter.
- vise grunnleggende ferdigheter ut fra egne forutsetninger i noen individuelle idretter.
- bruke grunnleggende teknikker og enkel taktikk i utvalgte lagidretter.
- respektere avtalte regler og opptre rettferdig og hensynsfullt overfor medelever.
- Utføre grunnleggende teknikker innenfor vinter og eller sommersport ut fra lokale muligheter
- kunne svømme bryst, rygg, og under vann.
- kjenne og respektere trafikkregler, og praktisere trygg bruk av sykkel.
- de skal utvikle seg innen forskjellige ballspill.
- delta i planlegging og gjennomføring av turer, og erfare bruk av kart og kompass og andre friluftaktiviteter.
- utføre enkel førstehjelp.
- elevene skal mestre enkel teknikk innen noen friidrettsøvelser.
- de skal reflektere over viktigheten av å vise "fair play" og god lagånd.

Vurdering

Underveisvurdering som en integrert del av undervisningen. Elevene får hovedsakelig tilbakemeldinger som en helhetlig gruppe gjennom spørsmålsstilling og kommunikasjon.

